

PARTIZANŲ PRIEŠAIKA

1945 M. BIRŽELIO 2 D.

Dainavos apygardos partizanas Vaclovas Voveris-Žaibas. Iš Genocido aukų muziejaus fondų

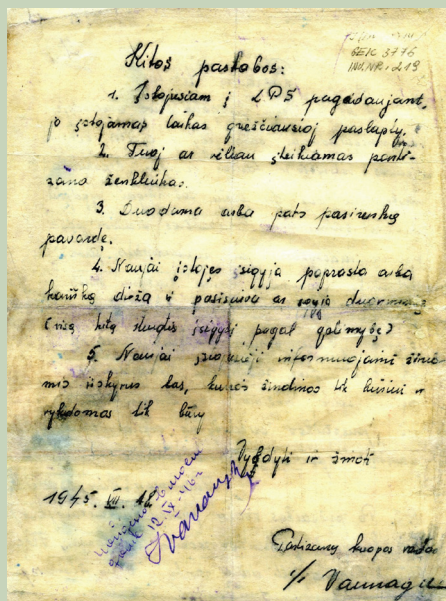
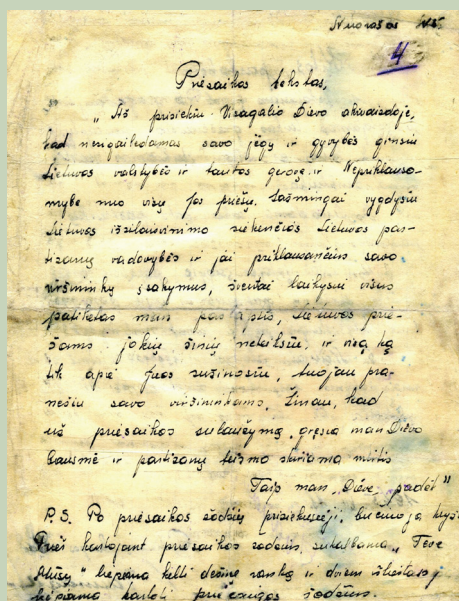
Dainavos apygardos partizanas Vladas Baranauskas-Ruginis. Ne vėliau kaip 1947 m. Iš Genocido aukų muziejaus fondų

Dainavos apygardos Kazimieraičio rinktinės Vanago grupės Bevardžio būrio partizanas Stasys Klimašauskas-Genys. Apie 1948 m. Iš Genocido aukų muziejaus fondų

Dainavos apygardos Merkio rinktinės vado pavaduotojas Albertas Perminas-Jūrininkas. 1947 m. Iš Genocido aukų muziejaus fondų

Partizanų priesaikos tekstas su pastabomis įstojusiesiems į Lietuvos partizanų sąjungą (LPS). Dokumentą pasirašė partizanų vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas. 1945 m. liepos 18 d. Iš Genocido aukų muziejaus fondų

Atminimo lenta šiame pastate 1945 m. birželio 2 d. buvusioje Pranciškonų koplyčioje partizano priesaiką priėmusiems Adolfo Ramanausko-Vanago kuopos, Vaclovo Voverio-Žaibo, Konstantino Barausko-Vėžio ir kitų būrių partizanams atminti. Dalies buvusios koplyčios ir atminimo lentos vaizdas. Alytaus r. Nemunaičio mstl. Vytauto g. 48. Aut. skulptorius Jonas Jagėla. Įrengta 2015 m. gegužės 29 d. M. Jakubausko nuotr., 2015 m.

1945 m. birželio 2 d. Alytaus aps. Nemunaičio vls. Nemunaičio mstl. Pranciškonų koplyčioje partizano priesaiką priėmė apie 120 Adolfo Ramanausko-Vanago kuopos, Vaclovo Voverio-Žaibo, Konstantino Barausko-Vėžio ir kitų būrių partizanai.

„Apsistojome Noškūnų miške. [...] Doktorą (Antanas Kulikauskas) palikau savo vietoje, o pats su Klevu (Juožas Kazlauskas) ir Roku (Rokas Barysas, buvęs policijos tarnautojas, kilęs nuo Ryliškių) popietę išjojome Nemunaičio bažnytkaimio link. Nemunaičio bažnytkaimis vienu šonu tiesiog atsiremia į mišką, todėl prijojome visiškai arti bažnytkaimio ir tik apie 150 m ėjom pėsti. Roką palikome prie arklių, su Klevu, dengdamiesi pušimis, įėjome į vienuolyno kiemą. Mūsų jau laukė, nes atitinkami susitikimai išpažinties ir priesaikos klausimais buvo atlikti anksčiau. Trumpai ir aiškiai sutarėme, kad ateinančią naktį atvyksime su vyrais į vienuolyną. Ten mūsų turėjo laukti dar du kunigai. Su dvasininkais greit atsisveikinome ir, sėdę ant arklių, pasileidome pas savuosius.

1945 m. birželio mėn. 2 d. temstant su visa įgula jau buvome prie bažnytkaimio. Iš anksto buvau sutvarkęs tarnybą keturiems lauko sargybos postams ir visiems nurodęs, kaip kuriuo atsitikimu reikia veikti. Tik gerai pritemus, sugužėjome vienuolyno kieman. Buvome 120 vyrų, tačiau judėjome visiškai tyliai, nes reikėjo būtinai pasiekti, kad bažnytkaimis nesuprastų, kas jo aplinkoje vyksta. Antrame koplytėlės aukšte vyko išpūdingos pamaldos. Vyrai karštai meldėsi. Daugelio akyse spindėjo ašaros. Koplytėlėje visi netilpo. Vyrai keitėsi vietomis. Koplytėlėje ir kieme keturiose vietose buvo klausoma išpažinčių. Atvykusieji atlikti išpažintį ir duoti priesaiką, paprašyti Aukščiausiąją palaimos Tėvynei, artimiesiems ir sau ginklus laikė rankose, nes esamos aplinkybės kitaip pasielgti neleido. Aš buvau čia vienur, čia kitur. Vykstančių pamaldų tvarka buvau visiškai patenkintas ir rūpinausi, kad kaip galima greičiau viskas būtų sutvarkyta ir laiku atsitrauktume saugesnėn vieton.

Pamaldos baigėsi. Vyrai išpažintį atliko ir priėmė Švenčiausiąją. Prisiartinio iškilmingas priesaikos priėmimas. Prieš altorių pakopoje buvo pastatyta taburetė, užtiesta trispalve. Ant jos buvo padėtas kryželis ir mano trumpasis ginklas. Dvasininkas pusbalsiu, bet aiškiai ir išpūdingai skaitė priesaikos tekstą. Mes, iškėlę dešines, tyliai kartojome priesaikos žodžius. Dievo akivaizdoje tvirtai pasižadėjome teisingai ir ryžtingai tęsti pradėtą kovą prieš okupantą, kuris, pamynęs po kojomis visus Dievo ir žmonių įstatymus, negailestingai naikina visa, kas yra šventa, kilnu ir brangu. Pirmasis prisiartiniau ir pabučiavau kryželį, trispalvę ir ginklą. Tą pat padarė visi vyrai. Po to trumpu, bet didžiai prasmingu dvasininko žodžiu baigėsi iškilmingas aktas. Padėkojom ir visi netrukus vėl atsidūrėme Noškūnų miško prieglobsčiu...“ – rašė Adolfas Ramanauskas-Vanagas knygoje „Daugel krito sūnų...“ (Vilnius, 1999, p. 38–39)

Žinoma, kad partizano priesaiką koplyčioje priėmė kuopos vadas Adolfas Ramanauskas-Vanagas, būrių vadai Konstantinas Barauskas-Vėžys ir Vaclovas Voveris-Žaibas, partizanai Jonas Baliukonis-Dramblys, Vladas Baranauskas-Ruginis, Rokas Barysas-Rokas, Jonas Belevičius-Mosteikis, Vincas Čekius, Jonas Grigaravičius-Alksnis, Jonas Jankauskas-Karosas, Jonas Juškevičius-Gruodis, Petras Juškevičius-Gaigalas, Vincas Juškevičius-Sargas, Juozas Kalinauskas-Lokys, Stanislovas Kareiva-Avižinis, Juozas Kazlauskas-Klevas, Stasys Klimašauskas-Genys, Rokas Luščinskas-Dagilis, Liudas Mulerskas-Naras, Martynas Navickas-Kardas, Albertas Perminas-Jūrininkas, Jonas Sinkevičius-Paukštė, Petras Stankevičius-Sakalas, Antanas Vitkauskas-Liepa, Bronius Vitkauskas-Vaitkus, Juozas Vitkauskas-Pelėda, Lazda, Zigmąs Vitkauskas-Mažylis, Viktoras Zalanskas-Vikcius.